

השובר את הפועלים פרק שביעי בבא מציעא פד.

עין משפט
נר מצוה

1 א מיי פ"ח מהלכות
כלים הלכה 3 ודלא
כ"י ודלא כ"ל:

תורה אור השלם

- 1 ויאמר זבח וצלקמע
קום אתה ופגע בנו פי
כאיש גבורתו ויבק
גדעון וירג את זבח
ואת צלקמע ויבק את
השחרים אשר בצוארי
גמליהם: שופטים ח כא
2 אל תען פסיל באולתו
פן תשוה לו גם אתה:
משלי כו ד
3 בן פרת יוסף בן פרת
עלי עין גנות צעדה עלי
שור: בראשית מט כב
4 המלאך הגאל אתי
מכל רע יברך את
הערים ויקרא בהם שמי
ושם אבתי אברהם
ויצחק וידגו לרב בקרב
הארץ: בראשית מח טו
5 עובד יחמיק אני אחיה
ואלמנתך עלי תבטחו:
ירמיהו מט א

לעני רש"י

אשפ"ד [אשפ"ד].
חני ציד.
פלציל"א. חרמש.
דקינ"ו [דקינ"ו].
מחכת מחדש [מנרף].

אמר רבי יוחנן איבריה דרבי ישמעאל ב'. אלו דברים נכתבו
שלא להוליל לנו על בני אדם שהם כן: **אמר ר' יוחנן**
אנא אשתירי משפירי ירושלים. רבי יוחנן אמר חורבן הרבה היה
אלא כלומר אשתיירי ממשפחתם ולפי שהזכיר רבי יוחנן שהיה

HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

משונה משאר בני אדם בצדכר אחד
הזכיר גם שהיה משונה ציופי:
יתבי אשערי טבילה. והא דלמרי'
צערבי פסמים (פסמים 77
ק"ה). האי מלן דפגע באתמא בעינן
דסקלת מטבילת מנזה אחזת ליה
רוח זנונים היינו כשפוגע זה אצל
רבי יוחנן שהיה יושב שם בצבע אין
זו פגיעה אי נמי התם שפוגע
כשעולה צעודה ערומה מן הנהר:
אי הדרת בך ב'. מכלן אמר ר"ת
ד"ל מתמלה ליע הרבה (א"ל
שפרק עול תורה ועשה עם הארץ
ועסק בלסקיות מדקאמר אי הדת
צך משמע להיות כבתמלה ולא תפרוק
עול תורה מעליך וקאמר נמי מאי
אהנית לי התם קרו לי רבי כלומר
מעיקרא נמי הוו קרו לי רבי אלא
ששכחתי ומה שפי' צקונט' ר' היינו רבן
של לסקים אין נראה אע"ג דלשכתן
במס' ע"ז (פ"ד 77) מ"ט קרו לך רבי רבן
של טרסיים אני והיינו דלמרי' צפ' כל
כתבי (שבת 77 ק"ט): א"ל ר"ל לרבי
יהודה נשיאה כך מקובלני מאבותי
ואמרי לה מאבותיך כל עיר שאין זה
מינוקות של בית רבן כו' משמע שקודם
שלימדו רבי יוחנן לומד מאחרים:
אי הדרת בך. לקמן מוכח דלסקיה
דקאמר אמאי אחמיה וקא צביא
קמיה ולא חש לשמא יאמרו שצביל
זו חזר זה כדמיש לקמן (דף פה):
הסבין והפגיון מאימתי מקבלין
טומאה. הקשה ר"ת דמתן
במס' כלים פרק י"ד^ה הסיף והסבין
מאימתי מקבלין טומאה הסיף
משישופנו והסבין משישחונה והיינו
דלא כרבי יוחנן ודלא כר"ל ונראה
דהיא מתני' כשהעלו חלודה וצא
לתקן דתניא במוספת' סייף וסבין
שהעלו חלודה טהורין שפן והשחין
(מקבלין טומאה) אצל מתחלתם
היו גמר ידיהו דמפרש בשמעמין
ונראה דשפן קאי אסיף והשחין
קאי אסבין אע"ג דקמני לשון רבים
והוי השתא תוספתא כמו המשנה:
שמן

כי האי מעשה לידים. מינהו המלך לתפוס גנבים ולקטים: לגני
הדיני פנים אל פנים: בקרא דמורי. למד בקר: צניינהו. זין
שניהן מתחת כריסן מתוך שכריסן גדול: **מטרוניסא.** שרית
נכרית: **אינס שלם.** שאינס יכולין להקק לנשומים: **שלאן גדול**
משלנו. כריסם של נשותינו גדול
משלנו: **כי כאיש גבורסו.** אבר
תשמיש. לשון אחר שלהן גדול תאזה
של אשה מרובה משל אשה כ"ש.
שתאזתה מרובה ואינס מוקקין להן.
ונצטלות לאחרים: **האזה דוחקס**
אס הכשר. ומתוך שתאזתה מרובה
על תאזתינו צטר שנינו נחמק: כי
דקורי דהרפנאי. סליס שעושין
בהרפנאי^ה: **איספירי.** נותרתי:
סופרי. זיהוררי תאורו וקירון [עור]
פניו: **מזי סילקי.** כשויאל מצית
האזמן שהול להוב ממראה להב
האש: **זי סילקי.** צעלותו מן האש:
פלידי. גרעינין: **ונהדר ליה כליאל.**
יסובצנהו שפה לפיו סביב של ורד
ארוס: וזיהוררי. דפקי מנייה על פני
הארץ: **מעין.** ולא הכל: **הדס פנים.**
וקן: **עולי עין.** עולין למעלה מן העין
והיא מלמטה שהיא אינה יכולה
לשלוט בהן: **חוייה ריש לקיש.** שהיה
לסקים: **שוור.** קפץ: **אמר ליה.** ר'
יוחנן: **חילך לאורייתא.** כמה כותך
יפה לטבול עול תורה: **שופר.**
יופיין: **לנשי.** ראו לנשים: **ולא מלי.**
לקפון כדלשונה דמשקבל עליו עול
תורה טעם כח: **הסיף והסבין.**
משנה היא במס' [כלים] (פ"ד מ"ה):
הפגיון. אשפ"ד: **ומגל יד ומגל**
קזי. פלציל"א צלע"ז: **משיטרפס.**
דקינ"ו צלע"ז: **ליספאה בליסטיופיה**
ידע. לפי שהיית לסקים אתה בקי
בזאתן כלי אומנות ליסטיופ: ר' קרו
לי רבן של לסקים וראש להן הייתי:
אסאי אחסיה. דרבי יוחנן אשמו
דריש לקיש: **וקא צביא קמיה.** דר'
יוחנן להתפלל על צעלה: **עוצה**
יסומיך אני אחיה ואלמנתוך עלי
סצטחו. פסוק הוא צירמיה: **מלעטר.**
מתחרט על שהמיתו שלא היה מוצא
תלמיד ומיק כמותו: **דשף דעסיה.**
נעקרה ממנו דעמו ונשתטה:
ואפילו

(א) צ"ב ג"כ (ב) צ"ב ג"כ (ג) צ"ב ג"כ
ע"ש, (ד) צ"ב ג"כ (ה) צ"ב ג"כ (ו) צ"ב ג"כ
טובה לו: צ"ב ק"ה:
(ז) ועי' פ"ט צ"ב ג"כ ק"ה.
ומס' חולין ד' ד"ה
דקוריא, (ח) ועי' חולין
יבמות ג' ד"ה אלא גברא
וכי ומס' עירובין סה:
ד"ה ר"ל, (י) (מ"ה),
(יא) [כלים פ"ג ד"ה],
(כ) [חולין לטומאתן
הראשונה כלל וכן אמת
במוספ'].

מוסף רש"י

כי דקורי דהרפנאי.
במדין של הפעיל (שבת
קכ"ה). ר' יוחנן היה אויל
ויתבי ב' ר' יוחנן ארס
יפה תואר היה דלמרי'ן
שופיה דר' אסו מעין
שופיה ובי (ברכות ב
ז"ב). עולי עין. סולקין
מן העין שאינה שולטת בהן
(שם) א: עלטין על העין
ולא העין עולה בהן (שם נה)
ובע"ז טוטה לו: ורשב"ס
ביב ק"ה).

דגים שבים מים מכסים אותם ואין העין שולטת בהן ואין
העין שולטת בהן יומא חד הוה קא סחי ר' יוחנן בירדנא חוייה ריש לקיש
ושוור לירדנא אבתריה אמר ליה חילך לאורייתא אמר ליה שופרך לנשי א"ל אי
הדרת בך יחיבנא לך אחותי דשפירא מינאי קביל עליה בעי למהדר לאתויי מאניה ולא מצי הדר אקרייה ואתגיה
ושויה גברא רבא יומא חד הוה מפלגי כי מדרשא אסיף והסבין והפגיון והרומח ומגל יד ומגל קציר מאימתי
מקבלין טומאה משעת גמר מלאכתן ומאימתי גמר מלאכתן רבי יוחנן אמר משיצרפם בכבשן ריש לקיש אמר
משיצחצחון במים א"ל לסטאה בלסמיותיה ידע אמר ליה ומאי אהנת לי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי אמר
ליה אהנאי לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה חלש דעתיה דרבי יוחנן חלש ריש לקיש אתאי אחתיה
קא צביא אמרה ליה עשה בשביל בני אמר לה^ה עזובה יתומיך אני אחיה עשה בשביל אלמנותי אמר לה
^הואלמנותיך עלי תבטחו נח נפשיה דר' שמעון בן לקיש והוה קא מצטער ר' יוחנן בתריה טובא אמרו רבנן מאן
ליזיל ליתביה לדעתיה נזייל רבי אלעזר בן פרת דמחדרין שמעתתיה אול יתיב קמיה כל מילתא דהוה אמר
רבי יוחנן אמר ליה תניא דמסייעא לך אמר את כבר לקישא בר לקישא כי הוה אמינא מילתא הוה מקשי
לי עשרין וארבע קושייתא ומפריקנא ליה עשרין וארבעה פרוקי וממילא רווחא שמעתא ואת אמרת
תניא דמסייע לך אטו לא ידענא דשפיר קאמינא הוה קא אזיל וקרע מאניה וקא בכי ואמר היכא
את בר לקישא היכא את בר לקישא והוה קא צוח עד דשף דעתיה [מיניה] בעו רבנן רחמי עליה ונת נפשיה
ואפילו